

**AMBASADA FRANTEI IN ROMÂNIA
SERVICIUL ECONOMIC DE LA BUCURESTI**

Bucuresti, 11 Februarie 2010

NOTA DE INFORMARE

**Intarirea parteneriatului Franta-România între actorii dezvoltării rurale
implicati in implementarea strategiilor de dezvoltare locala
Seminar la Cluj – iunie 2010**

In cadrul propunerilor pentru revizuirea parteneriatului strategic între Franta si România, facute de sectorul agricultura-dezvoltare rurala, a fost inclus un obiectiv de cooperare consolidata care ar permite o absorbtie optima a fondului european agricol pentru dezvoltare rurala (FEADER).

In acest scop, s-a propus un sprijin aparte pentru punerea în practica a strategiilor locale de dezvoltare finantate prin intermediul axei 4 a LEADER, si anume prin organizarea unui seminar ce urmareste schimburi de experienta între grupurile de actiune locala (GAL) franceze si române, pentru a favoriza cooperarile bilaterale între teritoriile organizate ale celor doua tari.

Aceasta nota are ca obiectiv de a prezenta liniile generale privind contextul si organizarea acestui seminar.

Organizatorul propus : Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară (USAMV) in cooperare cu Centrul cultural francez din Cluj-Napoca.

Titlul proiectului : Intarirea parteneriatului Franta-România între actorii dezvoltării rurale implicati in implementarea strategiilor de dezvoltare locala. Seminar la Cluj – iunie 2010

Obiectivul (obiectivele) proiectului :

Facilitarea punerii în aplicare a axelor 4 din programele susținute de FEADER (si FEP, daca este cazul), prin intermediul schimburilor de experienta între grupurile franceze si române.

Întărirea cooperării bilaterale între teritoriile organizate, franceze si române.

Descrierea proiectului :

- *Context*

Istoric al demersului LEADER

Metoda Leader (Liaison Entre Action de Développement de l'Économie Rurale) este rodul experienței a 3 generații de programe de inițiativa comunitara (PIC). Pentru perioada 2007-2013, Lider devine o axa principala a reglementarii dezvoltării rurale (RDR). Aceasta evoluție este legata de dorința Comisiei Europene de a promova **o mai ampla teritorializate a dezvoltării rurale**. Aceasta ar trebui de asemenea sa faciliteze punerea în practica a unor strategii locale care sa integreze noi problematici, si anume agricole, silvicole si de mediu. Spre deosebire de alte axe, Leader este o axa metodologica care urmărește punerea în practica a masurilor prevăzute de programele de dezvoltare rurala, prin intermediul următoarelor principii :

- mai mulți actori din sectorul public si privat, reprezentativi pentru un teritoriu, regrupați în cadrul unui grup de acțiune locala (GAL), definesc o strategie locale de dezvoltare pentru teritoriul lor (demers ascendent) ;
- este identificata o prioritate ținta multi-sectoriala, care este « firul roșu » al acestei strategii. Aceasta strategie servește si ca ghid pentru stabilirea unui plan de acțiune care se sprijină pe câteva dintre masurile care figurează în Planurile de dezvoltare rurala (PDR), la axele 1,2 sau 3. Aceste acțiuni vor fi cele cofinanțate prin intermediul FEADER-ului. Acest plan trebuie sa aducă o dimensiune noua fata de intervențiile publice clasice asupra teritoriului (inovație, demers participativ,etc.). Bunele practici care vor rezulta vor trebui difuzate în afara teritoriului în cauza (si anume, în cadrul rețelei rurale) ;
- prin intermediul unui comitet de programare compus în proporție de cel puțin 50% din participanți aparținând sectorului privat, GAL este responsabil cu selecția operațiunilor care vor fi puse în practica pe teritoriul sau ;
- **« teritoriul Leader » poate desfășura acțiuni comune cu alte teritorii ale proiectului, îndeosebi cu alte tari membre ale Uniunii europene.**

Aceasta ultima posibilitate permite **afirmarea dimensiunii europene ale acestei axe 4**. Aceasta axa permite testarea unor noi forme de guvernare la scara locala, ea vizează o mai buna mobilizare a resurselor endogene ale unui teritoriu în vederea unei eficacitati sporite a politicilor rurale.

Organizarea unui seminar franco-român ar permite deci favorizarea dezvoltării unor acțiuni comune între grupurile de acțiune locala (GAL) ale celor 2 tari.

Contextul în România

Chiar daca în perioada de programare anterioara 2000-2006, România nu implementa acțiuni LEADER, câteva inițiative locale de dezvoltare au fost identificate la nivelul tarii, cum ar fi grupuri de inițiativa locale, microregiuni si alte asociații. Acțiunile desfășurate de către aceste grupuri s-au referit la elaborarea de strategii locale, reconstrucția de scoli si spitale locale cât si de echipamente culturale, ameliorarea infrastructurilor de acces, analiza si promovarea mediului rural, instalarea de telecentre pentru informarea cetățenilor, cursuri de perfecționare pentru membrii lor, dezvoltarea de proiecte în scopul rezolvării problemelor specifice.

În anul 2006, ministerul Agriculturii si Dezvoltării Rurale (MAR) a selecționat **120 de reprezentanți din teritorii infraregionale** cu o populație cuprinsa între 10.000 si 100.000 locuitori, teritorii care au acoperit 37 din cele 42 județe din România. Acești reprezentanți au fost desemnați de către parteneriatele constituite între sectorul public, sectoarele private si societatea civila pentru a urma cursuri de perfecționare în următoarele domenii : constituirea parteneriatului, diagnosticarea teritoriului, strategia locala de dezvoltare, planul de acțiuni al teritoriului, activitati de animare, monitorizarea planului de acțiune si evaluare, toate aceste competente fiind necesare pentru pregătirea realizării axei LEADER în România. Potențialul României pentru constituirea de parteneriate locale este totuși mult mai mare decât inițiativele menționate mai sus, obstacolul principal în constituirea acestora fiind mentalitatea existenta în perioada comunista care a generat o oarecare neîncredere a actorilor locali fata de formele instituționalizate de asociere si cooperare.

Zonele rurale din România se confrunta cu numeroase neajunsuri care explica disparitățile între mediul urban si mediul rural, în numeroase domenii : economie rurala, potențial demografic, sănătate, educație, cultura, etc. În scopul diminuării acestor diferențe, una dintre soluții este de a elabora si de a pune în practica strategii locale de dezvoltare pregătite de comunitățile locale, care sa se bazeze pe necesitatile identificate la nivel local si cu potențial endogen. Demersul LEADER poate deci contribui la o dezvoltare echilibrata a zonelor rurale si la accelerarea ameliorării structurale a acestor zone. A atrage participarea actorilor locali la dezvoltarea propriilor teritorii va contribui la lansarea unei dinamici a dezvoltării, susținuta de o strategie locala de dezvoltare, care a fost pregătita si implementata la nivel local si monitorizata de reprezentanții Grupului de Acțiune Locala. Aceștia din urma vor fi interlocutorii populației în teritoriile respective în vederea ameliorării strategiei si a

acțiunilor de pus în practică. În plus, a-i face pe producătorii agricoli, parteneri privați privilegiați ai mediului rural, să se reunească în cadrul proiectelor de guvernare locală, apare ca o pârgie interesantă pentru a favoriza regruparea lor și structurarea filierelor. Din acest punct de vedere, demersul LEADER prezintă un interes cu totul deosebit pentru favorizarea adaptării la piața a agriculturii românești.

În cazul Măsurii 431 a Programului Național de Dezvoltare Rurală, a cărui obiectiv este de a ameliora capacitatea de punere în practică a strategiilor locale de dezvoltare, sunt prevăzute 3 faze de dezvoltare a capacității de implementare a demersului LEADER :

- Faza 1 - Ameliorarea cunoașterii demersului LEADER de către actorii locali, prin intermediul sesiunilor de informare și formare profesională ;
- Faza 2 - Formarea reprezentanților GAL potențiali ;
- Faza 3 - Sprijin financiar pentru pregătirea dosarelor de candidatură a grupurilor de acțiune locală (GAL) în vederea selecției acestora.

Fazele 1 și 2 au permis selecționarea partenerilor care, pentru fiecare teritoriu, au sarcina de a realiza sensibilizarea și pregătirea actorilor. Acești parteneri sunt cei responsabili pentru stabilirea calendarului și a metodologiei adoptate.

Faza 3 a condus la o licitație de proiecte, organizată în perioada 15 septembrie – 22 octombrie 2009, care a beneficiat de fonduri în suma de 9.803.744 €, suma maximă alocată pe proiect fiind de 49.000 €.

112 teritorii au participat la această licitație. 111 proiecte au fost selectate la sfârșitul lunii decembrie 2009, în valoare de 4.827.533,49 €.

Licitatia pentru selecția Grupurilor de Acțiune Locală (GAL) va fi lansată în cursul anului 2010.

Selecția dosarelor care vor beneficia de o primă finanțare marchează debutul unei faze esențiale de definire a strategiilor locale. Grupurile de acțiune locală (GAL) potențiale vor avea nevoie acum, în 2010, de un aport de experiență din exterior.

Organizarea unui seminar franco-român în 2010 ar trebui să permită ca GAL române potențiale (pe baza rezultatelor selecției în curs) să beneficieze de experiența pe care o au grupurile omologe franceze în materie de elaborare de strategii locale de dezvoltare și de animare a grupurilor de acțiune locale.

Fondurile globale (FEADER și contribuție publică națională) alocate programului LEADER în România se ridică la **235 milioane euro**, repartizate după cum urmează :

Strategii locale de dezvoltare	171,6
Cooperare	4,7
Costuri de funcționare, achiziție de competente, animare	58,7

Context în Franța

În perioada 2007-2013, Franța implementează a 4-a generație a acestui program ale cărui linii fundamentale rămân nemodificate. În schimb, Franța a introdus câteva inovații în comparație cu programele precedente, pentru a lua în considerare evoluția atuurilor zonelor rurale și structurarea teritorială avansată din această țară :

- țintirea teritoriilor « organizate » (țară și demersuri regionale echivalente, parcuri naturale regionale) ;
- luarea în considerare a problematicilor peri-urbane prin lărgirea teritoriului eligibil ;

- articularea acțiunilor în jurul unei « priorități țintite » care joacă rolul de temă comună.

Grupurile de Acțiune Locală (GAL) au fost alese pe baza unei licitații de proiecte, de către comitete de selecție regionale co-prezidate de Prefect și de Președintele Consiliului Regional (și al Consiliului general, în cazul DOM-urilor / « Départements d'outre-mer »). Fiecare comitet dispune de un grup de experți care au emis o apreciere asupra candidaturilor. Licitările de proiecte au fost concepute și lansate în cadrul regiunii, pe baza unui cadru metodologic național (elaborat de Ministerul Agriculturii și Pescuitului și de către Delegația Interministerială pentru Amenajarea și Competitivitatea Teritoriilor). O serie de alegeri strategice și tehnice au fost lăsate la aprecierea parteneriatului regional. Aceste licitații de proiecte au fost lansate în cursul lunilor ce au urmat aprobării programului de dezvoltare rurală, în vederea demarării selecției grupurilor de acțiune locală (GAL), 4 luni mai târziu. În funcție de regiuni, se pot organiza 1 sau 2 licitații de proiecte. În principiu, toate grupurile de acțiune locală ar trebui selecționate în decursul unui interval de 18 luni după aprobarea fiecărui program de dezvoltare rurală, de către Comisia Europeană.

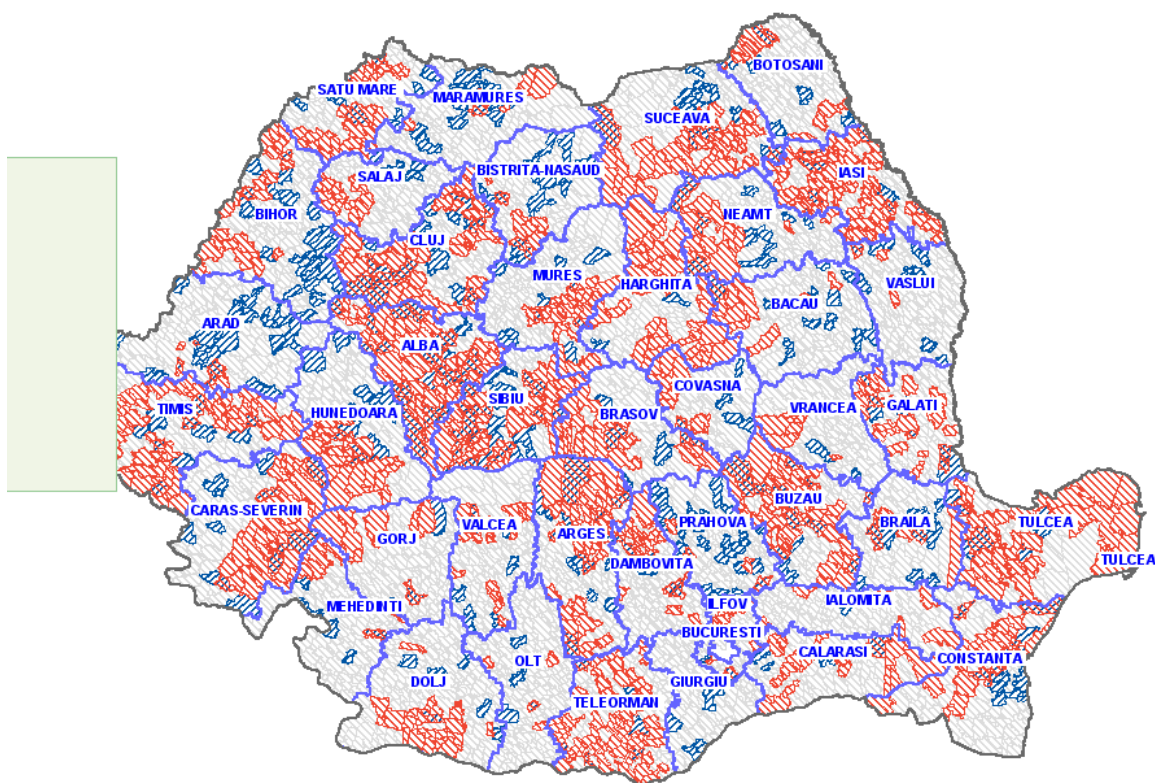
Fiecare GAL selecționat dispune de fonduri FEADER pe durata programului. Aceasta dotare financiară este de minimum 1 milion de euro din fonduri FEADER. În medie, fondurile alocate pentru fiecare GAL sunt de aproximativ 1,5 milioane de euro din fonduri FEADER.

352,20 milioane de euro alocate prin FEADER vor avea ca destinație axa 4 a Programului LEADER, în perioada 2007-2013, pentru cele 6 programe (unul pentru Franța, fără a lua în considerare Corsica, denumit Programul de Dezvoltare Rurală Hexagonal – PDRH, unul pentru Corsica și câte unul pentru fiecare DOM).

În acest moment, **au fost selecționate 223 GAL** (204 în Franța, 4 în Corsica, 4 în Guyana, 2 în Réunion, 6 în Guadeloupa și 3 în Martinica).

Stadiul cooperării descentralizate între Franța și România și piste de lucru pentru LEADER

Având în vedere amploarea relațiilor de colaborare bilaterală între colectivitățile franceze și române (mai mult de 540 relații de colaborare au fost inventariate până în prezent de către Serviciul de Cooperare și Acțiune Culturală a Ambasadei Franței în România), s-a considerat util să se compare informațiile privind teritoriile grupurilor de acțiune locală (GAL) potențiale, identificate de ministerul român al Agriculturii și cele privind comunele românești care au relații de cooperare cu colectivități franceze. Harta rezultată din această comparație este redată mai jos.

Surse : SCAC – Ambasada Franței în România
 Ministerul român al Agriculturii și Dezvoltării Rurale
 Realizare : Gilles DATCHARRY

- Comune participante la o acțiune de cooperare descentralizată
- Teritorii ale GAL potențiale

Rezulta ca locurile de intersectare sunt numeroase si că, în mai multe cazuri, existenta unei acțiuni de cooperare descentralizată ar putea da naștere unei cooperări în cadrul programului LEADER. O listă detaliată a punctelor de intersectare care identifică, pe de o parte, grupurile de acțiune locală (GAL) potențiale românești si, pe de alta, acțiunile de cooperare descentralizată este în curs de realizare, în scopul de a-i pune în legătură pe actorii vizati.

Difuzarea acestei liste în teritoriile române si franceze implicate ar putea permite inițierea de acțiuni de cooperare, facilitate de finanțările europene de care dispun deja grupurile de acțiune locala (GAL) franceze si române.

În plus, au fost deja identificate asocieri între teritorii române si franceze, care s-au stabilit parțial pe baza cooperărilor descentralizate pre-existente :

- Pays Vichy-Auvergne (Franța – Allier) si Microregiunea Huedin (România - Cluj) ;
- Quercy Rouergue si Pays du Haut Rouergue (Franța – Aveyron) si Teritoriul Munților Macinului Platoul Dobrogei (România – Tulcea) ;
- GAL din St Brieuc-Sud (Franța - Cotes d’Armor) si Tara Oltului (România – Sibiu) ;
- Cooperare între Consiliul general al regiunii Rhône si Consiliul județean Alba în domeniul dezvoltării agricole care ar putea conduce la asocieri ;
- GAL din Pays de Langres (Franța – Haute Marne) cu bazinul de sus al Ariesului (România – Cluj) ;

- Intenție de cooperare între teritoriile din Ille-et-Vilaine (Brocéliande, Redon et Vilaine, Saint Malo, Vallons de Vilaine) si din Sibiu (Podișul Secașelor, Microregiunea Hîrtibaciului, Mărginimea Sibiului, Podisul Mediasului) ;
- Intenție de cooperare pe tematica LEADER între Consiliul regional LIMOUSIN si județul BACĂU (două teritorii potențial interesate : Zona Montană Trotuș Tazlău, Asociația Microregională Pogany-Havas) ;
- Intenția exprimată de GAL Pays des Mauges, împreună cu asociația locală "Asociația județeană Anjou-România", care dorește să asigure consilierea teritoriilor române care intenționează să participe la licitația de proiecte Leader.

▪ *Activități prevăzute*

Seminar de 2 zile.

- Prima zi : prezentări referitoare la implementarea celor 4 axe ale FEADER (și FEP, dacă este cazul) în Franța și România. Experiențe împărtășite de diferiți actori privind elaborarea de strategii de dezvoltare. Eventual, experiențe ale altor țări membre. Etape următoare. Probleme principale de rezolvat : prezentare și dezbateri cu participanții.
- Ziua a 2-a : ateliere de lucru între teritorii române și franceze.

▪ *Produse finale*

- Prezentări PowerPoint.
- Chestionare de evaluare a întâlnirilor.
- Declarații de intenție privind cooperarea între teritorii franceze și române.

▪ *Posibili parteneri tehnici și financiari ai proiectului :*

- Ministerul francez al alimentației, agriculturii și pescuitului;
- Ministerul român al agriculturii și dezvoltării rurale ;
- Ambasada Franței în România – Serviciul economic – Serviciul de cooperare și acțiune culturală.
- Universitatea din Cluj-Napoca.

Cheltuielile de deplasări și de cazare a participanților români și francezi ai teritoriilor sunt acoperite de fiecare participant (cheltuieli posibil eligibile în cadrul creditelor LEADER alocate fiecărui teritoriu). Participarea este limitată la 2 reprezentanți pe teritoriu.

Cheltuielile de deplasare ale intervenienților francezi (MAAP, DATAR, ASP, alte instituții interesate) ar urma să fie suportate de entitatea de care aparțin.

În cadrul acestui proiect vor fi suportate : cheltuielile ocazionate de interpretariat, mesele și alte cheltuieli de recepție pentru participanți.

▪ *Durată, calendar de organizare*

Seminar de două zile.

Date provizorii : a 2-a jumătate a lunii iunie 2010.

▪ *Anexe*

Anexa 1 : lista Gal-urilor franceze

Anexa 2 : lista teritoriilor potențiale pentru GAL române și acțiuni de cooperare descentralizată